

POLITYKA STOSOWANIA ŚRODKÓW NADZORU KORPORACYJNEGO PRZEZ IPOPEMA TOWARZYSTWO FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH S.A.

§ 1 Postanowienia ogólne

1. Niniejsza polityka (dalej „Polityka”) określa stosowane przez IPOPEMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. (dalej „Towarzystwo”) środki nadzoru korporacyjnego nad emitentami instrumentów finansowych wchodzących w skład portfeli inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez Towarzystwo, w tym określa strategię wykonywania prawa głosu z instrumentów finansowych wchodzących w skład portfeli inwestycyjnych funduszy. Politykę stosuje się również do działalności Towarzystwa w zakresie zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, na zasadach opisanych w § 6.
2. Ilekroć w Polityce jest mowa o:
  - a. Funduszu – rozumie się przez to fundusz inwestycyjny zarządzany przez Towarzystwo,
  - b. portfelu – rozumie się przez to portfel, w skład którego wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, zarządzany przez Towarzystwo na zlecenie Klienta,
  - c. Kliencie – rozumie się przez to osobę lub podmiot, który zawarł z Towarzystwem umowę o zarządzanie portfelem,
  - d. Spółce – rozumie się przez to spółkę kapitałową oraz spółkę komandytowo-akcyjną w rozumieniu ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1030 ze zm.), a także każdy inny podmiot (w tym fundusz inwestycyjny), którego instrumenty finansowe wchodzące w skład portfela inwestycyjnego Funduszu lub w skład portfela Klienta przyznają Funduszowi lub Klientowi prawo głosu,
  - e. Ustawie - rozumie się przez to ustawę z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 157 ze zm.)
  - f. WZA – rozumie się przez to Walne Zgromadzenie, Zgromadzenie Wspólników, Zgromadzenie Uczestników, Radę Inwestorów, Zgromadzenie Inwestorów lub inny organ stanowiący Spółkę, których instrumenty finansowe wchodzące w skład portfela inwestycyjnego Funduszu przyznają Funduszowi lub klientowi Towarzystwa prawo głosu.
3. Celem Polityki jest zapewnienie stosowania przez Towarzystwo oraz Fundusze zasad ładu korporacyjnego, a także działania w najlepiej pojętym interesie uczestników Funduszy oraz Klientów, dbając o ich równe traktowanie, w szczególności powstrzymywanie się od działań, które powodują lub mogą powodować uprzywilejowanie interesów jakiejkolwiek grupy uczestników Funduszu lub Funduszy lub Klientów w stosunku do interesów innej grupy takich uczestników lub Funduszy lub Klientów.
4. W przypadku portfeli dedykowanych funduszy inwestycyjnych zamkniętych zarządzanych przez Towarzystwo mogą znaleźć zastosowanie szczególne zasady uczestnictwa w WZA nie ujęte w Polityce, w tym udzielenia pełnomocnictw i głosowania, w szczególności sposób wykonywania prawa głosu może być uzależniony od zgody Zgromadzenia Inwestorów Funduszu.
5. Zasady opisane w Polityce są stosowane przez Fundusze, o ile co innego nie wynika ze statutu danego Funduszu.
6. Szczegółowa procedura zapobiegania konfliktom interesów wynikającym z wykonywania prawa głosu oraz zarządzanie nim została uregulowana w oddzielnej procedurze.
7. W przypadku gdy dany instrument finansowy przyznający Funduszowi prawo głosu znajduje się w portfelu inwestycyjnym Funduszu lub jego części, która zgodnie z art. 46 Ustawy jest zarządzana przez inny podmiot, funkcje Zarządzającego Funduszem opisane w Polityce pełni ten podmiot, do czego Towarzystwo jest zobowiązane zobligować go w umowie o zarządzanie.

§ 2 Monitorowanie istotnych zmian w Spółkach

1. Towarzystwo oraz zarządzający Funduszem dokonują stałego monitoringu istotnych zmian w Spółkach, w których Funduszom przysługuje prawo głosu lub których instrumenty finansowe wchodzi w skład portfeli. W szczególności dotyczy to:
  - a. zmian w składzie organów tych podmiotów,
  - b. istotnej zmiany działalności tych podmiotów,
  - c. zamiaru istotnej zmiany statutu lub umowy tych podmiotów,
  - d. zmiany sposobu liczenia głosów, emisji nowych instrumentów finansowych uprawniających ich nabywców do głosowania, lub ograniczenia prawa głosów,
  - e. sytuacji finansowej tych podmiotów.
2. W przypadku ustalenia, że dana zmiana może mieć niekorzystny wpływ na dany Fundusz lub portfel, Towarzystwo oraz Fundusz podejmują wszelkie niezbędne kroki w celu ograniczenia lub eliminacji tego wpływu, w szczególności poprzez korzystanie z prawa kontroli, przygotowywanie odpowiednich projektów uchwał oraz odpowiednie głosowanie, a także w ostateczności – zbycie danych instrumentów finansowych.

§ 3 Uczestnictwo w WZA

1. W przypadku Spółek działających w formie spółki publicznej, funduszu inwestycyjnego otwartego lub publicznego funduszu inwestycyjnego zamkniętego, Fundusz powinien uczestniczyć w WZA, jeśli posiadane przez niego instrumenty finansowe tej Spółki dają łącznie prawo do wykonywania co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZA tej Spółki.
2. W przypadku, gdy instrumenty finansowe w portfelu Funduszu Spółki, o której mowa w ust. 1 dają łącznie prawo do wykonywania mniej niż 5% ogólnej liczby głosów na WZA, Fundusz powinien uczestniczyć w WZA, których przedmiotem są istotne sprawy Spółki, a zaniechanie wykonywania prawa głosu mogłoby znacznie zwiększyć, w ocenie Zarządzającego Funduszem, ryzyko istotnego zmniejszenia wartości posiadanych instrumentów finansowych tej Spółki. Fundusze powinny uczestniczyć w WZA, jeśli Towarzystwo uzna to za konieczne lub użyteczne z punktu widzenia strategii inwestycyjnej, stosowanych zasad ładu korporacyjnego i obowiązków powierniczych (*fiduciary duty*).
3. W przypadku pozostałych Spółek Fundusz powinien uczestniczyć w WZA w każdym przypadku, w którym Zarządzający Funduszem uzna to za konieczne lub użyteczne z punktu widzenia realizowanej przez Fundusz strategii inwestycyjnej lub zaniechanie wykonywania prawa głosu mogłoby znacznie zwiększyć w ocenie Zarządzającego Funduszem ryzyko istotnego zmniejszenia wartości posiadanych instrumentów finansowych Spółki.
4. W przypadku, gdy instrumenty finansowe Spółki znajdują się w portfelu kilku Funduszy, decyzja o uczestniczeniu lub braku uczestnictwa przez w WZA zapada indywidualnie w odniesieniu do każdego Funduszu.
5. Fundusz może nie brać udziału w WZA w szczególności w przypadku gdy:
  - a. Zarządzający Funduszem uzna, że poniesione przez Fundusz koszty będą nieproporcjonalne do ewentualnie osiągniętych korzyści. Zasada ta odnosi się do wszystkich Funduszy niezależnie od ilości instrumentów finansowych Spółki.
  - b. Fundusz posiada wyłącznie instrumenty finansowe niedające prawa głosu w sprawach postawionych w porządku obrad WZA.

§ 4 Pełnomocnictwa

1. W imieniu Funduszy prawo głosu wykonuje Towarzystwo indywidualnie w stosunku do każdego Funduszu.
2. Towarzystwo może upoważnić inny podmiot do wykonywania prawa głosu przysługującego z instrumentów finansowych wchodzących w skład portfela inwestycyjnego danego Funduszu.
3. Jedna osoba może wykonywać prawo głosu przysługujące kilku Funduszom, o ile będzie mogła głosować odrębnie w imieniu każdego reprezentowanego Funduszu.
4. W przypadku gdy dany instrument finansowy przyznający Funduszowi prawo głosu znajduje się w portfelu inwestycyjnym Funduszu lub jego części, która zgodnie z art. 46 Ustawy jest zarządzana przez inny podmiot, Towarzystwo może udzielić temu podmiotowi stałego pełnomocnictwa do głosowania na WZA.

5. Towarzystwo wraz z pełnomocnictwem opracowuje i wydaje odrębnie dla każdego Funduszu wiążące pisemne dyspozycje co do sposobu głosowania (Instrukcja głosowania), o ile dyspozycje co do sposobu głosowania nie są zawarte w treści samego pełnomocnictwa.
6. Instrukcja głosowania opracowywana jest przez Towarzystwo przy konsultacji z Zarządzającym Funduszem.
7. Instrukcja głosowania powinna określać sposób głosowania nad każdą uchwałą przewidzianą w porządku obrad WZA, w tym nad uchwałami porządkowymi, o ile mogą mieć one istotne znaczenie dla funkcjonowania emitenta instrumentów finansowych lub dla wartości wyemitowanych przez niego instrumentów finansowych.
8. W przypadku udzielenia pełnomocnictwa bez Instrukcji głosowania, lub udzielenia niepełnej Instrukcji głosowania (nieobejmującej wszystkich kwestii objętych porządkiem obrad) obowiązki określone w art. 69 w zw. z art. 87 ust. 1 pkt. 4 w zw. z art. 90 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (t.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 1382 ze zm.) spoczywają na pełnomocniku, a Towarzystwo nie ma obowiązku informowania pełnomocnika o jego obowiązkach.
9. Kopie udzielonych pełnomocnictw wraz z Instrukcjami głosowania są archiwizowane. Towarzystwo może prowadzić rejestr pełnomocnictw obejmujący nazwę Funduszu, datę udzielenia i obowiązywania pełnomocnictwa, imię i nazwisko pełnomocnika oraz osób udzielających pełnomocnictwa oraz krótki opis zakresu pełnomocnictwa.

§ 5 Zasady głosowania na WZA

1. Każdy Fundusz wykonuje prawo głosu niezależnie od innych Funduszy, zgodnie z jego celem inwestycyjnym i polityką inwestycyjną, działając w najlepiej pojętym interesie uczestników Funduszu.
2. Poniższe zasady stosuje się oddzielnie do każdego Funduszu, o ile nie są sprzeczne z celem inwestycyjnym i polityką inwestycyjną Funduszu. Fundusz może każdorazowo podjąć decyzję o odmiennym sposobie głosowania, niezgodnym z poniższymi zasadami.
3. W przypadku spółek akcyjnych i spółek komandytowo-akcyjnych, Fundusz kieruje się następującymi szczegółowymi zasadami głosowania:
  - a. w przypadku głosowań dotyczących emisji akcji Fundusz będzie co do zasady głosować przeciw wyłączeniu prawa poboru dla dotychczasowych akcjonariuszy, chyba że takie wyłączenie będzie służyć interesowi Spółki;
  - b. Fundusz będzie co do zasady głosować przeciw:
    - i. zmianom podwyższającym progi niezbędne do akceptacji lub odrzucenia uchwał organów Spółki,
    - ii. zapisom wprowadzającym kwalifikowaną większość zamiast zwykłej większości głosów,
    - iii. zapisom wprowadzającym wymóg kworum, gdy nie wynika to z obowiązujących przepisów prawa,
    - iv. zapisom powodującym transfer uprawnień z WZA na radę nadzorczą lub z rady nadzorczej na zarząd,
    - v. zapisom ograniczającym prawa jednego akcjonariusza (lub akcjonariuszy powiązanych),
    - vi. zapisom dającym wyznaczonym akcjonariuszom prawo do wprowadzania bez akceptacji WZA własnych przedstawicieli do rady nadzorczej (lub zarządu),
    - vii. innym zapisom ograniczającym stosowanie przez spółkę zasady ładu korporacyjnego zarówno we wzajemnych relacjach jak i w relacjach z innymi podmiotami,
    - viii. innym zapisom, które ograniczają prawa mniejszości, ograniczają zasadę równego traktowania akcjonariuszy lub przyznają specjalne uprawnienia pojedynczym akcjonariuszom lub grupie akcjonariuszy,
    - ix. wprowadzaniu mechanizmów dotyczących utrudnienia przejęcia spółki bądź kontroli nad Spółką,
    - x. wprowadzaniu rozwiązań prowadzących do ograniczenia lub wyłączenia odpowiedzialności finansowej członków zarządu.
  - c. w przypadku programów opcyjnych Fundusz będzie co do zasady popierać i rekomendować:

- i. konstruowanie programów opcyjnych mających za cel powiązanie interesu kadry zarządzającej i pracowników Spółki z długoterminowym interesem akcjonariuszy, oraz motywujących kadrę zarządzającą i pracowników do efektywniejszego zwiększania wartości Spółki,
    - ii. uzależnienie przyznania opcji (akcji) od spełnienia warunków biznesowych zgodnych z przyjętą długoterminową strategią Spółki,
    - iii. przedstawienie akcjonariuszom Spółki przed głosowaniem uchwał dotyczących programów opcyjnych szacunkowych wyliczeń wartości opcji lub akcji,
    - iv. nieprzyznawanie opcji lub akcji członkom rady nadzorczej,
    - v. uprzednią akceptację programu przez walne zgromadzenie akcjonariuszy.
  - d. Fundusz będzie co do zasady głosować za uchwałami, które wiążą wynagrodzenie zarządu z wynikami Spółek oraz zwiększają niezależność rady nadzorczej.
  - e. Fundusz będzie co do zasady wstrzymywał się od głosowania lub głosował przeciwko uchwałom wprowadzającym przywileje związane z różnymi kategoriami akcji.
  - f. Przy zatwierdzeniu rocznych sprawozdań finansowych Fundusz podejmuje decyzję w oparciu o opinię sporządzoną przez audytora.
  - g. W sprawach dotyczących bieżącej działalności operacyjnej Spółki, bądź powtarzalnych uchwał, Fundusz będzie co do zasady głosować za propozycjami przedstawionymi przez aktualne władze Spółki.
4. W przypadku innych Spółek niż spółki akcyjne lub komandytowo-akcyjne zasady określone w ust. 3 stosuje się odpowiednio.
  5. Przy wyborze członków organów Spółek Fundusz będzie popierać kandydatów, którzy posiadają odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie zawodowe oraz wysoki poziom moralny, a także dają najlepszą rękojmię do właściwego i prawidłowego wykonywania swoich obowiązków.
  6. Powyższe zasady głosowania stanowią ogólne zasady postępowania. Ostateczna decyzja co do sposobu głosowania w sprawach opisanych powyżej będzie podejmowana po każdorazowym przeanalizowaniu propozycji uchwał i wpływu podjęcia takich uchwał na sytuację Spółki. W związku z powyższym nie jest wykluczone, że ostateczny sposób wykonania prawa głosu będzie odmienny od określonego powyżej. W szczególności, w przypadku dedykowanych funduszy inwestycyjnych zamkniętych zarządzanych przez Towarzystwo sposób głosowania może być uzależniony od specyfiki danego Funduszu.

§ 6 Portfele Klientów

1. W przypadku portfeli Klientów, co do zasady Towarzystwo nie przyjmuje od Klientów stałych pełnomocnictw do wykonywania w ich imieniu prawa głosu na WZA, chyba że co innego wyraźnie wynika z umowy z Klientem. W wyjątkowych przypadkach, pracownicy Towarzystwa mogą przyjąć indywidualne pełnomocnictwo do uczestnictwa i wykonania prawa głosu na konkretnym WZA od konkretnego Klienta lub grupy Klientów.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 zdanie drugie, zasady opisane w Polityce stosuje się odpowiednio.
3. Zasady opisane w Polityce są stosowane, o ile co innego nie wynika z umowy z konkretnym Klientem. W szczególności, w przypadku zarządzania przez Towarzystwo portfelami funduszy inwestycyjnych innych towarzystw funduszy inwestycyjnych, Towarzystwo może zostać zobowiązane przez zarządzające tymi funduszami towarzystwo funduszy inwestycyjnych do stosowania strategii wykonywania prawa głosu z instrumentów finansowych wchodzących w skład portfela inwestycyjnego funduszy, przyjętej przez to towarzystwo na podstawie art. 48 ust. 2b pkt. 7 Ustawy oraz § 35 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie sposobu, trybu oraz warunków prowadzenia działalności przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych.
4. Jeżeli Towarzystwo nie otrzymało od Klienta instrukcji głosowania na WZA, Towarzystwo opracowuje i wydaje wraz z pełnomocnictwem udzielanym konkretnym osobom do głosowania na danym WZA wiążące pisemne dyspozycje co do sposobu głosowania, odrębnie dla każdego portfela lub łącznie dla kilku portfeli.
5. Towarzystwo wykonuje prawo głosu zgodnie celem inwestycyjnym i polityką inwestycyjną danego portfela, działając w najlepiej pojętym interesie Klienta.

Informacje o dokumencie	
Nazwa	Polityka stosowania środków nadzoru korporacyjnego przez IPOPEMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.
Data i forma przyjęcia	Uchwała nr 13 Zarządu IPOPEMA TFI S.A. z dnia 30 listopada 2015 r.
Akceptacja RN	nie jest wymagana
Podstawa prawna	- art. 48 ust. 2b pkt. 7 Ustawy o funduszach inwestycyjnych - § 35 Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sposobu, trybu oraz warunków prowadzenia działalności przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych - Pkt. 37.1 „Kodeksu dobrych praktyk inwestorów instytucjonalnych” - § 54 ust. 3 „Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych” KNF z 22.07.2014 r.
Właściciel procedury	Dyrektor Departamentu Prawnego i Nadzoru Wewnętrznego
Obowiązkowa znajomość procedury	- pracownicy Departamentu Zarządzania Aktywami - pracownicy Departamentu Zarządzania Funduszami Dedykowanymi - pracownicy Departamentu Zarządzania Funduszem Total - pracownicy Departamentu Strategii i Produktów - Inspektor Nadzoru
Poprzednie wersje	wersja przyjęta uchwałą Zarządu nr 1 z dnia 11 grudnia 2014 r.
Zmiany w stosunku do poprzedniej wersji	dodanie zapisów dotyczących portfeli, w skład którego wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych

